Gedragsprotocol

Samen zijn we Ekke de Haan!

Vastgesteld 21-11-2022

Inhoudsopgave

1. Een veilige school 3

2. Hoe werken wij aan gewenst gedrag? 4

2.1 Sociaal-emotioneel leren met Kwink 4

2.2 Monitoren van welbevinden 5

3. Aanpak van ongewenst gedrag 6

4. Anti-pestbeleid 7

4.1 Wat is pesten? 7

4.2 Uitgangspunten 7

4.3 Hoe maken we pestgedrag bespreekbaar? 7

4.4 Aanpak pestbeleid 8

4.5 Hoe handelen we bij aanhoudend pestgedrag? 9

4.6 Consequenties 10

1. Een veilige school

Op de Ekke de Haan verwachten we dat de leerlingen, leerkrachten en ouders op een prettige manier met elkaar omgaan. Het is belangrijk dat er een veilig klimaat heerst op school en in de groep waarin de kinderen verblijven. Immers, wanneer kinderen lekker in hun vel zitten, kun je goed leren. Veiligheid is een basisvoorwaarde.

Om gewenst gedrag te stimuleren, geven we het goede voorbeeld aan onze leerlingen. Ongewenst gedrag o.a. pesten, komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school het liefst preventief willen aanpakken. Twee perioden per jaar staan specifiek in het teken van hoe we met elkaar omgaan. Dit zijn de gouden weken, na de zomervakantie en de zilveren weken, na de kerstvakantie. In de groepen wordt besproken hoe we met elkaar omgaan, welke regels daarbij horen (deze hangen we zichtbaar op in de klas) en hoe we elkaar daarop aanspreken. We onderscheiden algemene gedragsregels voor de hele school en specifieke regels die door de leerlingen van de klas zelf worden bepaald.

Met dit protocol willen wij werken aan gewenst gedrag. Het protocol moet ondersteuning bieden en dient een doorgaande lijn in de school te zijn. Het protocol zal regelmatig in het team geëvalueerd worden om het werkbaar en actueel te houden.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen regelmatig aan de orde in de klas. Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er wordt minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag of taalgebruik van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. Om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, hebben we duidelijke preventieve afspraken gemaakt met kinderen, leerkrachten en ouders over hoe er met elkaar wordt omgegaan. Afspreken van regels gebeurt voor, door en met de leerlingen. Maar soms gaat het toch mis. Omdat pesten zeer ongewenst gedrag is stelden we het Anti-Pestprotocol op.

2. Hoe werken wij aan gewenst gedrag?

2.1 Sociaal-emotioneel leren met Kwink

Op de Ekke de Haanschool wordt gebruik gemaakt van de methode Kwink. Kwink is een methode die gebaseerd is op een preventieve aanpak en dus gericht op het aanleren van positief gedrag. Bij het aanleren van positief gedrag, ligt de nadruk op het niet hoeven uitvoeren van een onnodige 'reparatie' achteraf en dus het stukje 'Als het toch mis gaat' niet in werking te hoeven stellen. Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. Kwink leert kinderen hoe dat moet. De resultaten van Kwink zijn meetbaar met het op OBS Ekke de Haan gebruikte instrument 'ZIEN!'.

Kinderen ontwikkelen zich hoe dan ook. Maar omdat die ontwikkeling niet zomaar goed komt, is een bewust leerprogramma nodig om de sociaal-emotionele ontwikkeling in goede banen te leiden. Op OBS Ekke de Haan doen we dit met behulp van sociaal-emotioneel leren (SEL) waarmee kinderen op een planmatige, positieve en consequente wijze fundamentele levensvaardigheden (competenties) verwerven.

Kwink gaat gedurende de schoolloopbaan van kinderen uit van de SEL-competenties:

- Besef hebben van jezelf (ik);
- Zelfmanagement (ik);
- Besef hebben van de ander (jij);
- Relaties kunnen hanteren (jij);
- Keuzes kunnen maken (wij).

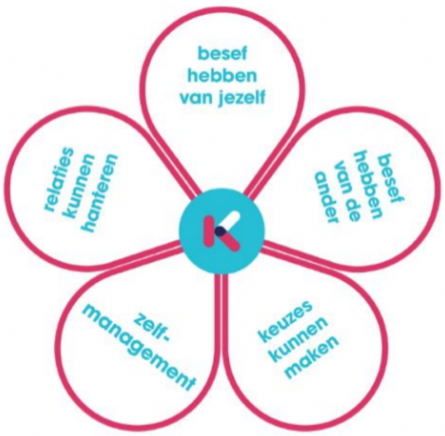

Besef hebben van jezelf
- Kunnen inschatten van je eigen gevoelens
- Kennis hebben van je interesses, waarden en kracht
- Een gezond zelfvertrouwen

Besef hebben van de ander
- Empathie
- Perspectief nemen
- Verschillen tussen individuen en groepen herkennen en waarderen
- Sociale cues juist interpreteren

Keuzes kunnen maken
- Weloverwogen kiezen met de juiste aandacht voor jezelf en de ander
- Bijdragen aan een positief klimaat in je school
- Verantwoordelijkheid nemen voor je eigen gedrag

Zelfmanagement
- Impulscontrole bij stressvolle situaties
- Omgaan met heftige emoties
- Doelgericht gedrag

Relaties kunnen hanteren
- Relaties aangaan gebaseerd op samenwerking
- Sociale druk weerstaan
- Conflicten oplossen

Kwink zet deze vijf SEL-competenties uit in een leerlijn voor de hele school, verbindt die aan de groepsfases en creëert zo de beste voorwaarden voor een veilig leer- en leefklimaat.

De SEL-competenties hebben we verwerkt in de schoolregels.

2.2 Monitoren van welbevinden

Wij werken op de Ekke de Haanschool met het pedagogisch expertsysteem ZIEN!/Kindbegrip. ZIEN!/Kindbegrip helpt leerkrachten om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen systematisch in kaart te brengen. Op basis van observaties komt ZIEN!/Kindbegrip met uitspraken die de leerkracht helpt om het gedrag van de leerling te begrijpen. Beter gezegd: om achter het gedrag van de leerling de zorgbehoefte(n) te zien. Extra ondersteuning wordt met ouders besproken en vastgelegd in het analyseformulier of een individueel plan. Ook kunnen er op deze wijze trends op groeps- of schoolniveau worden gezien, waarop we een passende interventie kunnen inzetten om het welbevinden en leerklimaat te versterken.

Tijdens oudergesprekken wordt altijd gevraagd naar het welbevinden van het kind. Opmerkelijke gebeurtenissen, positief en negatief, worden genoteerd in de leerlingennotities in Parnassys, ons administratiesysteem.

3. Aanpak van ongewenst gedrag

Wanneer een kind zich niet aan de op school geldende afspraken houdt, treedt de hieronder beschreven procedure in werking.

Wij verstaan onder ongewenst gedrag het volgende:

- Pestgedrag
- Schelden
- Lichamelijk geweld
- Geestelijk geweld
- Storend gedrag, zodat de groep niet (rustig) kan werken
- Onbeleefd/ respectloos gedrag
- Weglopen
- Het niet op willen volgen van opdrachten
- Het meenemen van een gevaarlijk voorwerp

Procedure bij ongewenst gedrag:

1. De leerling wordt aangesproken met het verzoek het gedrag aan te passen. Er wordt een notitie gemaakt in ParnasSys.
2. Indien nodig wordt een afspraak gemaakt met een tijdslimiet waarbinnen het gewenste gedrag geoefend wordt. Deze afspraak wordt in ParnasSys genoteerd.
3. Het kan voorkomen dat het gewenste resultaat uitblijft. Mogelijk wordt een leerling dan binnen de groep apart gezet, of tijdelijk in een andere groep. Het gedrag wordt met de leerling besproken en er komt een notitie in een logboek in ParnasSys. Ouders worden op dit moment geïnformeerd.
4. Als resultaat wederom uitblijft en het gedrag blijft voorkomen, wordt er een verbetertraject met ouders en de leerling besproken. Er wordt hiervoor een individueel plan gemaakt.
5. Bij het aanhouden van het ongewenste gedrag treedt het protocol Schorsing en verwijdering van Stichting Ambion in werking.

4. Anti-pestbeleid

4.1 Wat is pesten?

Pesten is een systematische opvolging van vervelend gedrag (fysiek en/of mentaal) van één of meerdere leerlingen tegenover één of meerdere slachtoffers. Deze slachtoffers voelen zich over het algemeen gekwetst, buitengesloten en voelen zichzelf niet meer in staat om zich te verdedigen.

Er zit een wezenlijk verschil tussen pesten en plagen. Bij plagen zijn leerlingen aan elkaar gewaagd. De ene keer is het de één die eens vervelend doet, de andere keer is het de ander. Het is meer een spelletje, dat overigens niet altijd leuk is, maar nooit bedreigend voor een van beide is.

Bij pesten voelt een slachtoffer wel bedreiging en is het niet een keer elkaar heen en weer plagen, maar is het iedere dag weer dezelfde die de ander vervelend bejegend.

Kort samengevat:

1. Pesten is intentioneel: het gebeurt altijd expres, nooit onbewust.
2. Er is een verschil in macht tussen dader en slachtoffer.
3. Er is sprake van een herhaling over tijd

4.2 Uitgangspunten

Het anti-pestbeleid vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en dit volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken. Een dergelijk anti-pestbeleid kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pestgedrag kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school moet beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
5. De school verzorgt preventieve (les)activiteiten.

4.3 Hoe maken we pestgedrag bespreekbaar?

De methode Kwink die op OBS Ekke de Haan gebruikt wordt, is gericht op het aanleren van positief gedrag. Hierbij wordt een klimaat gecreëerd, waarbij kinderen open en eerlijk naar elkaar kunnen en durven zijn en duidelijke omgangsregels zijn.

Kwink focust zich bij deze aanpak op het vormen van een sociaal, veilige groep en past de lessen daarbij aan op de fasen van groepsvorming van Tuckman (1965): forming, norming, storming, performing en adjourning. Tijdens deze lessen worden in de eerste groepsfase met de groep regels gemaakt. In de volgende fases zullen deze regels binnen de groep verder worden uitgewerkt en wordt de waarde hiervan binnen de groep duidelijk.

Een intensieve begeleiding van de leerkracht van dit proces is van groot belang. Hierbij gaat het niet alleen om de Kwink-lessen zelf maar ook om de transitie naar situaties buiten de SEL-lessen. Hierbij is

het maken van duidelijke afspraken over het omgaan met elkaar een belangrijke factor om pestgedrag te voorkomen of te stoppen.

4.4 Aanpak pestbeleid

Door het ondertekenen van dit anti-pestbeleid heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

a. De medewerkers van OBS Ekke de Haan (leerkrachten, IB'ers en directie) hebben voldoende informatie over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

b. OBS Ekke de Haan werkt aan een goed beleid rondom pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Aanpak t.a.v. het bieden van steun aan de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Werken aan de weerbaarheid van de leerling.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling.

3. Aanpak t.a.v. het bieden van steun aan de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten.
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Gemeende excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Sancties opleggen als het kind wel pest; belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'Zelfontspanner' en/of de "Oversteektechniek" leren toepassen.

- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.
- Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijvoorbeeld problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, baas willen zijn (macht), voortdurend de competitie aan gaan, in een niet passende rol worden gedrukt).
- In overleg met de intern begeleider hulp aan ouders adviseren; sociale vaardigheidstrainingen; Centrum voor jeugd en gezin; huisarts; schoolbegeleidingsdienst

4. Aanpak t.a.v. het betrekken van de omstanders bij het probleem

- De kinderen door gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)

- Kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep
- Herhalen van de school- en groepsregels
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

5. Algemene aanpak t.a.v. het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders wanneer nodig naar deskundige hulpverleners.

4.5 Hoe handelen we bij aanhoudend pestgedrag?

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten of er is sprake van herhaaldelijk ongewenst gedrag, dan handelen we als volgt:

Stap 1:

We proberen de leerlingen er eerst zelf (en samen) uit te laten komen volgens de 'oversteekmethode'. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De leerkracht maakt vervolgens een afspraak met de leerlingen om er bij voorkeur direct of in een later stadium op terug te komen (afhankelijk van de situatie). Korte notitie in Parnassys.

Stap 2:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen ('condor-methode') en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties). Korte notitie in Parnassys.

Stap 3:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Bij stap 3 worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Een kort verslag van dit gesprek (met het betreffende kind) met de gemaakte afspraken komt wederom in ParnasSys te staan.

Bij alle drie de stappen passen we de 4-G feedback toe:

- Gedrag (welk gedrag is waarneembaar)
- Gevolg (wat is het gevolg van het gedrag)
- Gevoel (wat doet het gedrag met je of de ander)
- Gewenst gedrag (welk gedrag willen we zien)

4.6 Consequenties

Wanneer na signalering van pestgedrag de voorgaande beschreven stappen (1 t/m 3) geen gewenst resultaat opleveren, nemen we duidelijk stelling en volgen er consequenties. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met het pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag. Sanctioneren is een taak van school:

FASE 1:

Gesprek met pester/kind dat gericht is op bewustwording m.b.t. de gevolgen van (pest) gedrag voor het gepeste kind. De pest-coördinator kan door de leerkracht om advies worden gevraagd.

Indien nodig kan één of meerdere van onderstaande sancties worden opgelegd:

- Een of meerdere pauzes binnenblijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het (pest)probleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Een gesprek met de ouders naar aanleiding van drie notaties in ons administratiesysteem.
- Een (tweede) evaluatiegesprek met ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek.

Het opleggen van een sanctie ligt bij de leerkracht en/of directie.

FASE 2:

Een gesprek met de ouders wordt gepland, als voorgaande acties en eerdere gesprekken met ouders op niets uitgelopen zijn. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. De intern begeleider en/of pestcoördinator is bij het gesprek aanwezig.

FASE 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

- De intern begeleider/ pestcoördinator blijft betrokken en coördineert.

FASE 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen (binnen de school) of buiten de groep te laten werken. De directie wordt ingeschakeld door de intern begeleider/ pest coördinator en leerkracht. Directie coördineert verder.

FASE 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden wanneer de grenzen aan de zorg en veiligheid in het geding zijn. (Zie Bijlage 2: Ambion Beleid Schorsing en Verwijdering).

- De directie initieert, in afstemming bestuur.

Hoofdstuk 5 Integraal veiligheidsplan OBS Ekke de Haan

We verwijzen naar het integraal veiligheidsplan van OBS Ekke de Haan.

Het is een integraal beleidsplan voor fysieke en sociale veiligheid. Dit beleidsplan richt zich op de fysieke veiligheid en gezondheid van leerlingen en personeel, alsmede alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten, die binnen of in de directe omgeving van de school kunnen voorkomen. Hieronder worden ook verstaan de in toenemende mate voorkomende digitale vormen van pesten en agressie (via e-mail, SMS en dergelijke).

Dit beleidsplan bevat onder andere:

* een beschrijving van de organisatie rondom de fysieke veiligheid

* een beschrijving van preventief en curatief beleid met betrekking tot de sociale veiligheid

* formats en (voorbeeld)protocollen

* klachtenprocedure

Het integraal veiligheidsplan is in te zien op school.